

Esztergomi Lapok.

SZERKESZTŐSÉG:

SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSES-féle HÁZ.)

HOVA A LAP SZELLEMI ES ANYAGI RÉSZÉT
— ILLETŐ KÖZLEMÉNYEK KÜLDENDŐK. —

— KÉZIRATOK NEM ADATNAK VISSZA. —

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre — — — — 12 K. Fél évre — — — — 6 K.
Negyed évre — — — — 3 K. * EGYES SZÁM ÁRA 12 FILLÉR.

KIADÓHIVATAL:

(SZÉCHENYI-TÉR SZERENCSES-féle HÁZ.)
HOVA AZ ELŐFIZETÉSI PÉNZEK KÜLDENDŐK.

HIRDETÉSEK

ÉS NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEK A KIADÓHIVATALBAN
VETETNEK FEL.

Az „Esztergomi Lapok” mai száma:

1907. december 1.

Mi ujság az Ujvilágban?

Hazatérő honfitársaink.

Két napi közgyűlés a városnál.

A költségvetést elfogadták.

Építsünk kislakásokat.

XIII. közlemény.

A vármegye a kormányhoz.

A bizalmi felirat.

A nemköszönő liga megalakult.

Mindenkinek be kell lépni.

A kivándorlási ügynök ellen.

A pótdadó

99¹⁰/₁₀ azaz 115 százalék.

Mi igaz Damm esetéből?

Semmi!

A gazdasági munkások ellen

Földmivelésre tanítják a katonákat.

Megyebiz. tag választás.

December 5-én.

— Hétközi hírek. —

Beszélgetés az „Aranykakassal”

Kaszinói pletykák.

Haza Amerikából.

Csalódás az Uj-Világban. — A „Cunard” szállít.

Amilyen lesújtó hatással van pénzvisszonyainkra az amerikai pénzválság, mely a hazai piacot is válságos helyzetbe sodorta, olyan szívesen üdvözljük az amerikai krachnak egy másik eredményét. New-York, Pennsylvánia s Ohio rengeteg gyáraiból nap-nap után ezerszámra boesájtják el a munkásokat s természetes első sorban az idegeneket, akiknek jelentékeny része magyar.

Nem kell esetelnünk, milyen súlyos veszteség hazánkra nézve a kivándorlás. Gyárak százai, szántóföldek százholdjai állnak kelő megmunkáltatás nélkül, mert a munkáskezeket Amerikába csábítja a dollár. Éppen ezért fontos nemzetgazdasági eseménynek kell mondanunk azt, ami most Amerikába készül.

Ugy tudjuk már vagy ötezer kiábrándult magyar igyekszik vissza az óhazába. Ugy lát-szik, nem muló jelenséggel állunk szemben, hanem tartós tünettel, amelyet hazafiúi örömmel üdvözlünk. Mert an en masse visszavándorlás — ha tartós marad — a kivándorlás megszűnését jelenti. Több mint husz esztendő óta tart már a magyar népnek százer számra való kiözönlése a tengeren. Hasztalan volt beszéd, irás, még törvény is a kivándorlás ellen, — hasztalan csukták el a kivándorlási ügynököket s toloncolták vissza az utlevél nélkül valókat, vagy azokat, akik a Cunard Line hajóján akartak az új világba utazni. A népvándorlás a tengerentúlra feltartóztathatlan volt. Odakintről pénzek s levelek jöttek a kitűnő amerikai keresetről s az ellen a mágnes ellen tehetetlen volt a hazai föld, a törvény és a hatóságok. Most azonban, úgy látszik, megcsappantak a pénzek is, a dícséretekről áradozó levelek is.

Ellenben megszaporodott a visszavándorlók száma. Akik nem dollárokkal megrakva, ellenben koronák nélkül érkeznek vissza az ígéret földjéről, ahol immáron több az ígéret, mint a kereset. Amerika, úgy látszik megtelt. Az új munkás kezek százezreit már nem tudja foglalkoztatni. A munkaviszonyok rosszabbodását elősegíti a szörnyű pénzválság, amely tudvalevően az Egyesült Államokból indult ki.

S jönnek vissza busan, elesigázottan kivándorolt véreinek, elrettentő például mind-

zoknak, akik a kivándorlás gondolatával foglalkoztak. Csak jöjjenek, csak jöjjenek. Ez a szegény, megvetett haza még el tudja tartani őket. Csak jöjjenek és hirdessék, hogy jobb itthon. Ennél hatásosabb ellenszere a kivándorlásnak nincs és nem is lehet.

Szükséges, hogy a magyar kormány és a társadalom mindent megtegyen, hogy a visszavándorlók itt jó fogadtatást és munkát találjanak. Ha hire megy odakint, hogy az óhazában jó sora van a visszavándoroltnak jönni fognak a habozók is.

De még ennél is fontosabb az, hogy a népet felvilágosítsák az amerikai viszonyokról. A kivándorlás ma is növekedőben van, a Cunard hajói két hetenként ezerszámra viszik a tengerentúlra véreinket. Pedig ha tudnák, mi ujság van odakint, nem mennének ki. Éppen ezért szükséges, hogy közhírré tétessék, minden faluban, minden tanyán, mindenkinek tudtára adják, hogy megváltoztak Amerikában a viszonyok s aki pénzt akar keresni, az ne menjen ki oda, mert csalódnai fog.

Dicséretes a Gyáriparosok Országos Szövetségének kezdeményezése olyan intézkedések megtétele céljából, melyek a visszavándorlást elősegítsék s a kivándorlókat visszatartsák. Ebből a munkából úgy az államnak, mint a társadalomnak is ki kell vennie a maga részét.

Közgyűlés a városnál.

A pótdadó 99¹⁰/₁₀ lesz.

Minden rendben folyt le.

A város képviselőtestülete egy egész napon közgyűlést tartott. A szerdai délutánt a különleges tárgyeset foglalta le, míg csütörtökön d. e. az 1908 évi költségvetési előirányzat tárgyalatott. Idevonatkozó tudósításunk a következő:

Szerdán.

Délután 4 órakor vette kezdetét a közgyűlés Vimmer Imre polgármester elnöklése alatt. Napirend előtt elparentálta a polgármester néhai Büttner Róbert volt bizottsági tagot s bejelentette, hogy annak helyére a póttagok sorából Dudás Ferenc hivatott be, majd hosszabb időt szentelt azon ünnepségnek, amelyet dr. Pör Antal prelá-tus, apát kanonok, a Magyar Tudományos Akadémia tagja ötven éves lelkeszi jubileumára ült.

Lapunk mai száma 6 oldalra terjed.

— Városunk fia, volt plebánusunk, országgyűlési képviselőnk, az ország első káptalanának illusztris tagja, közéletünknek kitűnő tényezője, hírneves tudós és nagylelkű emberbarát dr. Pór Antal. Jeles ünnepén a város közönsége nevében küldöttség tisztelgett nála, kívánván, néki hosszú életet, tevékenységére nézve pedig Istennek további bőséges áldását — jelentette általános helyeslés mellett a polgármester, aki azután beszámolt arról, hogy a jubiláns főpap a város könyvtárának Jókai Mór százkötetes műveinek diszkiadását adományozta. A bejelentést éljenzéssel vették tudomásul.

A napirend.

Felolvasták a hereceprimás levelét, melyben a névnapja alkalmából a város közönsége nevében tolmácsolott üdvözlésért köszönetet mond. Éljen! zugta reá a terem közönsége.

Ha a város ad megköszönik, ha a város kér, soha sem kap semmit. A város a nyáron rendezett Slójd tanfolyam költségeit viselvén, a kultuszminiszter ezért elismerő köszönetét nyilvánította. Jól vagyon, jelentette ki általános derűtség között Kiffer János, aki igen emelkedett (?) hangulatban érkezett a fűtött terembe.

A város- és a megye között az állami uttest mentén levő öreg fák tulajdonjoga miatt annak idején egy kis parázs vita támadt. Akié az ut, azé a fa, jelentette ki a vármegye. Aki a fát ültette, az szedi le a gyümölcsét, ríposztírozott a város. A vitát a földművelésügyi miniszter döntötte el, kimondván hogy amikor a város 1855-ben a fákat ültette, mint önálló törvényhatóság járt el. Övé volt az uttest is. A fák tehát most is a városnak tekintendők.

Nem helyes, kiáltotta Kiffer János. A mi földünk végében állanak a fák, nekünk van hozzá jussunk. Persze kinevették a tulajdonjogot elmagyarázni kívánó derűs atyafit, a miniszteri leiratot pedig tudomásul vették.

Ember József reáliskolai helyettes tanár érdekében, tekintettel annak jól bevált voltára, a közgyűlés kimondotta, hogy őt 1908 január 1-től véglegesíti.

A reáliskola kifejlesztésének kérdése magával hozta, hogy helyiségről gondoskodjanak. A közgyűlés e részben a tanügyi bizottság javaslatát elfogadván, kimondotta, hogy a belvárosi fiúiskola kihelyezendő és a reál többi osztályai annak helyén állítandók fel, míg az elemi fiúiskola részére bérelt helyiségekről kell gondoskodni.

A városnál alkalmazott 22 tanító részére az 1907. évi XVII. t. cz. értelmében magasabb lakbér jár. A közgyűlés a lakbéréket 1908 évre s folytatólag egyenként 420 koronában állapította meg.

Következett a központi választmány újra választása, melyből Hoffmann Ferenc, Kollár Károly és Magyar László kimaradván, az új választás eredménye ez: Megválasztottak: Dr. Fehér Gyula, Frey Ferenc, dr. Helcz Antal, dr. Földváry István, Mattyasóvszky Kálmán, Oltósy Lajos, Szecskey Cornél, Brutsy János, Marosy József, Horváth Mihály, Dóczy Ferenc és Guzsvenitz Vilmos.

A tanács bejelentette, hogy Klinda Teofil praelatus, apát, kanonok dr. Fehér Gyula plebános ezüstmiséje emlékére a kisdédóvó intézet javára 1000 korona alapítványt tett. A közgyűlés az adományért meleg köszönetet szavazott.

Nagy melegséggel és általános helyesléssel hagyta jóvá a közgyűlés a kórházbizottságnak a tanács által teljes elismeréssel kísért abbéli elhatározását, hogy dr. Gönczy Béla kórh. igazgató főorvos fizetését évi 1000 koronával felemelte. A kórházbizottság és a közgyűlés méltányolni óhajtott ezzel azon érdemeket, amelyeket az igazgató főorvos az intézménynek kifejlesztése, közbizalomra érdemessé tétele által nem különben azzal szerzett, hogy teljes odaadással látja el nehéz hivatását, de méltányolni kívánta dr. Gönczy-nek azon áldozatkészségét is, hogy inkább esőkkentette a magán-gyakorlatát, semhogy e miatt a betegek szenvedje-

nek s végül, mert az előbbi évben a kórházi személyzet fizetését — a főorvosé kivételével — mind megemelték.

Több apró dolog letárgyalása után a szerda délutáni közgyűlés este 6 órakor véget ért.

Csüörtökön.

Délelőtt 10 órakor a város 1908. évi költségvetése került tárgyalás alá. A pénzügyi, gazdasági bizottságok és a tanács által letárgyalt munkálattal igen kevés dolga volt a közgyűlésnek. A felszólalások is inkább kérdezősködések voltak. Így Farkas Tivadar azt kérdezte a polgármestertől tételt-e tanulmányokat a tisztviselői létszám apasztása végett? A polgármester nyomban válaszolt, hogy e részben Győrött, Pozsonyban és Szombathelyen a pénztári kezelés tételt tanulmány tárgyává és pedig azon eredménnyel, hogy ha egyesítik is a két pénztárt, ezzel megtakarítás nem éretik el. Különbö megnyugtatta a szót, hogy a szerv. szabályrendelet revíziója még az 1908. évi általános tisztújítás előtt be fog fejezteni.

Hegedűs József a rendőrség tételénél szólalt fel. Szerinte a rendőrök már annyira sok rangot viselnek, hogy ennyit a közgyűlés soha sem állapított meg. Ez pénzbe kerül — mondja — ehhez pedig ő nem járul hozzá annyival is inkább, mert úgy tudja, hogy a rendőrkapitány azért bírságot agyon mindenkit, hogy a rangbéli rendőrök fizetését javíthassa.

A polgármester nyomban tudomására hozta Hegedűsnek, hogy a rendőrök rangjelzése újabb kiadást nem teremtett, egyben mivel szóló olyat állított, ami ellenkezik a valósággal, mert a bírságpénzeknek más rendeltetése van szólót rendre utasította. Adorján János itt tovább ment és indítványozta, hogy Hegedűs a kapitány rágalmazásáért szigorú felelősségre vonassék.

Felszólalt a többek között Szabó János földmies képviselő is, aki arról nevezetes, hogy szocialista. No ugyan megafolta önmagát! Nem járul hozzá a drágaság miatt ahhoz, hogy a tisztviselők, rendőrök, szolgák és szegődményesek drágasági pótlékot kapjanak, mert a drágaságot nem a nép idézte elő. Hát ilyen szocialista Szabó uram, aki a tisztviselőt alkalmazottat nem tartja munkásnak. Egyébként különben igen jóra való ember és ezért is tértünk ki annak magyarázatára, hogy tévedett.

Adorján János a gazdasági kiadásoknál mondott igen megszívlelendő dolgot. Hét pár ló a városnak 17.000 koronájába kerül. Ez — mondotta — igen sok, mert ha a lótarató gazdák is így gazdálkodnának, hamar tönkre mennének. Hasonló az eset a takarmányozás kérdésénél is, ahol 40 láné szénát számítanak a majorbéli állatok részére, holott 20 is teljesen elég.

Erre Kollár Károly gazdasági tanácsos válaszolt azzal, hogy azért kell kétszer annyi szénát biztosítani, mert olyan esztendők is járnak amikor a réteket elönti a víz, ilyenkor aztán jó a tartalék.

A közgyűlés egyébként Adorján indítványára ezen kérdéseket megvilágítás végett a gazdasági bizottságnak adta ki.

A közgyűlésnek különben folyton két beszélője akadt: Kiffer János és Hegedűs József személyében. Minden tárgyhoz szóltak, ha kellett, ha nem, ugyanarra, hogy képviselőtársaiknak kellett őket végre is elesendesíteni.

Az 1908. évi költségvetés különben bekeszégben letárgyaltván a végeredmény a következő: 1908. évi kiadás: 563.938 k. 36 f.
„ „ bevétele: 368.641 „ 90 „
pótadó utján fedezendő: 195.296 k. 46 f.
ami a jövő évre 99¹/₁₀% pótdónak felel meg. A száz percenten tehát — bár ebben mi vigasztalás sincsen — alul maradtunk.

A közgyűlés esütörtökön délben 12 óra után Vimmer Imre polgármester életetésével ért véget.

Rip.

A városi kislakások építéséről.

XIII.

Rontja a törvény kétségtelenül nagy értékét hogy az ipari munkásokra ki nem terjed s így a szegényebb néposztály egy nagy kontingensét védelmébe nem veszi. Már pedig az ily szociálpolitikai alkotások csak úgy hozzák meg a fényes erkölcsi és közgazdasági sikert, hogy ha feladatuk megoldása körül semmi kívánni valót nem hagynak fenn, hogy ha nemesak egyes osztályok, de az összszérekeltség várakozásait, szükségleteit is kielégítik.

E törvény alkotása ránk városokra nézve annyiban örvendetes, hogy a munkás illetve kis lakás kérdést ismét aktuálissá tette.

Összefoglalva a most elmondottakat, megállapíthatjuk, hogy a községek, városok lakáspolitikájának programja.

a) a kis lakások építése;

b) építési telek és tőke adományozása, hitelezése és

c) kisebb kedvezmények nyújtása; az állami köztevékenység pedig első sorban az egészségtelen lakások felfedezésére, megszüntetésére és praeventív szabályok felállítására, másodsorban pedig a kis lakás kínálat fokozására szorítkozik.

Lakásügyi feladataink.

Mielőtt tárgyalásába bocsatkoznánk annak, hogy minő feladataik vannak a városi és állami közhatóságoknak a lakás reform terén, behatóan meg kell világítanunk azon kérdéseket, vajjon a mai társadalom lakás szociálpolitikája képes-e a lakásviszonyok gyökeres javulását megteremteni, ha igen, úgy minő terjedelmű feladatköre és eslekvési iránya legyen.

A mult század közgazdasági írói és tudósai sőt még az 1868-iki Volkswirtschaftlicher Congress Németsországban azon nézetbe voltak, hogy az államnak és szerveinek a lakásszükséglet fedezésével semmit sem kell törődnie. A lakás kereslet és kínálat ép olyan mint egy áru kereskedelme a melynél a szabad verseny a gazdasági erők szabad játéka szintén meg fogja teremteni a szükséges összhangot. Ezt vitatja az ugynevezett manchesterismus is.

A szociáldemokrata felfogást domináló másik irányu gazdasági filozófiai nézet, az orthodox marxizmus sem lelkesedik a mai társadalom lakás politikájáért s azt állítja, hogy a mai társadalmi rendszeren belül, minden a lakásviszonyok javítására irányuló törekvés hiábavaló fáradozás.

A marxizmus t. i. azt állítja, hogy a munkás a mai szabad versenyen nyugvó társadalomban mindenkor épen csak annyi jövedelemre tehet szert amennyire a munkaerejének megújítása és családjának eltartásához szüksége van. Mind az a törekvés tehát, amely a mai társadalomban a munkás helyzetét javítani akarja, véderedményében a munkabér esőkketését fogja eredményezni.

Engels Frigyes a „Zur Wohnungsfrage“ (1872. évi) című munkájában következőket írja: a lakásnyomor polgári társadalmi forma szükséges terméke; egy társadalom nem lehet el lakásszükség nélkül, a melyben a nagy dolgos tömeg a munkabérre, tehát a létükre és szaporodásukra szükséges élelmi szerek előállítására van kizárólag utalva, a melyben a munkások tömegesen a városokban zsufoltatnak össze, még pedig gyorsabban, mint a mily mértékben lakások keletkeznek számukra, amelyben tehát a leggyalázatosabb disznóolagnak mindig bérlőkre kell akadniok, amelyben végre a háztulajdonosnak a maga tőkés jellegében nemesak joga, de a verseny folytán mint egy köze telessége, hogy háztulajdonából a lehető legmagasabb házbéréket verje ki. Az ily társadalom a lakásszükség nem véletlen, hanem szükséges intézmény, a mely összes következményeivel az egészségre csak akkor szüntethető meg, ha az egész

társadalmi rendet, amelyből származik, alapostól átalakítjuk!"

Amint láthatjuk, mindkét felfogás ugyanazon egy forrásból, t. i. a korlátlan, szabad verseny elvéből meríti összes érveit.

Uralkodó felfogás volt nálunk is, hogy a fejlődésnek a társadalom életében is a verseny szabadsága, az erőknök magára hagyott mérkőzése a legfőbb, szinte egyedüli hajtó ereje. A legerősebbek kerülvén ki győztesként a szabad versenyből, — ezt tehát valamiképen szabályozni, vagy korlátozni a fejlődés megakasztását jelentené.

A szabad versenynök ez az elmélete, mely a fejlődés lényegéről és okáról nem mond semmit, esődot mondott teljesen. Nem igaz, hogy a szabadjára hagyott verseny küzdelem mindig a legtökéletesebbes szüli vagy teremti meg.

Az élet viszonyok, a tényleges fejlődés igazolják, hogy a szabad versenyt is befolyásolja egy és más körülmény, s különösen a lakás kereslet és kínálat viszonyának független önálló kialakulását teszi lehetetlenné. Fentebb kimutattam, hogy mennyire megzavarhatják a kereslet és kínálat harmoniáját a telepspekuláció, a ház üzérkedés, helytelen építési rendszabályok.

A kulturálmok ebből folyólag be is látták, hogy a szegényebb néposztály anyagi és erkölcsi jólétének emelése érdekében a lakásviszonyok kialakulásába bele kell avatkozniok, sőt a munkáság sem sokat törődik ma már ezekkel a doctrinár elvekkel s erőlyesen hozzáfogott a mai társadalmi renden belül gazdasági és társadalmi helyzetének javításához.

A szociáldemokrata Kohn Lajos és Kamffmeyer Pál, hangoztatják ma már műveikben, hogy a munkáság lakásviszonyai a mai társadalmi rend alapján is javíthatók.

(Folyt. köv.)

Mi ujság?

Bizalom a kormányának.

A vármegye felirata.

A vármegye törvényhatósági bizottsága legutóbbi közgyűlésén Brutsy János bizottsági tag indítványára a következő feliratban fejezte ki bizalmát a kormány iránt:

„Esztergom vármegye törvényhatósági bizottsága a Magyarország és Ausztria közti gazdasági kiegyezés ügyében a magyar kormány által nehéz viszonyok között nagy gondossággal és kitartó munkával kifejtett hazafias működéséért elismerését nyilvánítja és a nemzeti kormány iránt ez alkalommal teljes bizalmát fejezi ki, azon biztos reményben, hogy a békés munka számára megszerzett 10 év alatt a gazdasági önállóság minden irányú szilárd megalapozása és annak idején teljes életbe léptetése lesz a kormányzati működésnek, soha szem elől nem tévesztendő végezelja és feladata.

Esztergom vármegye azonban már ezuttal kifejezetten követeli az önálló magyar nemzeti banknak 1910-ben leendő felállítását és ezen követelések megvalósításához erősen ragaszkodik.

Ezen határozatot a törvényhatósági bizottság a kormány elnökének és általa az egész kormánynak, ugyszintén az országgyűlés képviselő házának felirat útján juttatja tudomására.

Adományok a népkonyha javára.

A helybeli jótékony-egylet népkonyhája javára özv. Mészáros Károlyné urnő 50 koronát, dr. Gedeon Kálmán 50 koronát, özv. Laczó Pálné 10 koronát adományoztak, melyekért ez uton is hálás köszönetet mond az egylet elnöksége.

Nyilvános istentisztelet.

Az Ottáregyesület nyilvános istentiszteletét folyó hó 8-án tartja a vízvárosi zárda templomában. Előtte való napon délután 5 órakor litánia van, mely alatt a hívek a sz. gyónást végezhetik. Az imádási napon pedig 1/2 7, 8, 9 és 1/2 10 órakor szent mise, délután 5 órakor sz. beszéd és litánia.

Az „Aranykakas” jótékonycélra.

A kaszinó műkedvelői ma vasárnap este megismétlik az „Aranykakas” bohózat előadását. A tiszta jövedelmet jótékonycélra fordítják a műkedvelők. Híhetőleg Esztergom város nagy színházbarát közönsége teljes számmal ott lesz vasárnap este a kaszinóban, amivel nemesak magának szerez egy kellemes estét, de még a jótékonyosság oltárán is hoz áldozatot.

Fel a kalappal!

A „Téli kalapot nem emelők” ligája. Jelentkeznek már!

Alighogy mult számunkban megindítottuk a télen át való kalapemelgetés ellen irányuló akciót máris jelentkeztek olyanok, akik felfogva az indítvány helyes és célszerű voltát a nemköszöntők ligájába beléptek és magukat a szegényalap javára nálunk lefizetett 1 illetve 2 koronákkal a téli kalapleemeléstől megváltották. Igéretünkhöz képest megkezdjük a liga tagjainak állandó nyilvántartását. Lapunk zártáig a következő urak jelentkeztek. 1. Dr. Áldori Mór tanácsorvos fizetett a szegényalap javára 2 kor. 2. Porgesz Béla vendéglős 1 kor. 3. Dr. Áldori Viktor ügyvéd 1 kor. Jelentkezni folyton lehet lapunk szerkesztőségénél Tájékoztató közöljük a liga szabályait. 1. §. A liga címe: „Téli kalapot nememelők ligája” rövidítve T. K. N. E. L. 2. §. A liga célja: hogy tagjai a tél folyamán egy rossz szokás a kalaplevétel folytán meg ne hüljenek. 3. §. A tagok joga: hogy az utcán nem kötelesek köszöntés alkalmával kalapot emelni, hanem egyszerűen katonamódra tisztelegnek. 4. §. A tagok kötelessége: köszönés megváltási díj címén ha kopaszok 1 k-át ha nem kopaszok 2 k-át a városi szegényalap javára befizetni A megváltás az egész téli időnyre szól. 5. §. A liga tagja lehet, minden helybeli férfi aki a 4-ik §-ban foglalt kötelezettségének eleget tesz.

Szociálista népgyűlés.

Az esztergomi keresztény szociálisták ma d. e. 10 órakor nyilvános népgyűlést tartanak a Szűchenyi téren. A gyűlés szónoka Frűchsl Ede budapesti hírlapíró. A népgyűlést kedvezőtlen idő esetén a kath. legényegylet helyiségeiben tartják meg.

A tisztviselőszövetségből.

Az Országos Tisztviselő Szövetség esztergomi helyi szervezete ma d. e. 10 órakor dr. Perényi Kálmán alispán elnöklété alatt, a városház tanácstermében ülést tart, melyen a Központ elnöksége is képviselve lesz. A tisztviselőket kéri az elnökség, hogy az ülésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Damm Ferenc esete.

Lapunk mult számában a fővárosi lapok nyomán mi is foglalkoztunk Damm Ferenc esetével akiről a Budápesten megjelenő „Uj hírek” „Budapesti Napló” stb. című napilapok a fővárosi államrendőrség sajtóirodájából kapott információk alapján azt a hihetetlen hírt kolportálták, hogy tőle különválan élő feleségénél betört sőt tulajdon ösese Damm József agyonütésével is meggyanusították. A most már abszurdumnak látszó hírek miután az komoly jól informált fővárosi lapokban látott napvilágot sajnos mi is felültünk és miután

annak az ellenkezőjéről meggyőződöttünk, örömmel hozzuk a közönség tudomására, hogy Damm Ferenc-től a fenti büneselkményeknek még az árnyéka is távol áll és az egész mese Damm Ferencnének alaptalan feljelentésében leli magyarázatát.

Megyebizottsági tagválasztás.

A Büttner Róbert elhalálozásával megüresedett megyebizottsági tagsági hely betöltése céljából elrendelt választásra vonatkozólag Hoffmann Ferenc választási elnök a következő hirdetményt bocsátotta ki: „Esztergom vármegye törvényhatósági bizottságának 1907. évi november 26-án tartott közgyűlésében 7471/636. 1907. kgy. sz. alatt kelt határozata értelmében Büttner Róbert bizottsági tagnak elhalálozása folytán az Esztergom sz. kir. városi választó kerület IV., V. és VI. alkerületében egy bizottsági tag lévén választandó, evégből határidőül 1907. évi december hó 5-ik napja tűzetik ki; a választás színhelye pedig a szenttamási fiúiskola. Ez alkalommal figyelmeztetnek a választók a következőkre: A választás a IV., V. és VI. alkerületben eszközöltetik, melybe azon választók tartoznak, kik az országgyűlési képviselő választók 1907. évre érvényes összeirásai lajstromában ezen kerületekben fel vannak véve. Választható minden választó, ki az Esztergom sz. kir. városi választó kerület névjegyzékében fel van véve és a kire nézve 1886. évi XXI. t.-cikk 26. §-ában felsorolt kizárású okok fenn nem forognak. A választás a szavazók nevének és lakhelyének nyilvános feljegyzése mellett személyesen beadott szavazatlapok által történik. A választók a választás megnyitásakor az elnök mellé négy bizalmi férfit jelölnek ki maguk közül, mely jogukkal ha élni nem akarnak, a bizalmi férfiakat valamint a jegyzőkönyvvezetőt az elnök nevezi ki. A választás reggeli 9 órakor veszi kezdetét és délután 4 órakor végződik. E határidőn túl szavazat el nem fogadtatik. A szavazatok összeszámítása nyilvánosan történik. Ha többen egyenlő szavazatot nyertek, azon esetben a fölött, hogy melyik legyen a bizottsági tag, a választási elnök sorshuzás útján dönt. A választási eljárásra vonatkozó panaszok, illetőleg a megválasztott tag választhatási képessége ellen emelt felszólalások a választástól számított 15 nap alatt az igazoló választmányhoz nyújtandók be. A választási elnök és a bizalmi férfiak a törvény különös oltalma alatt állanak.

Az ellenőrző bizottság ellenőriz.

Esztergom szab. kir. város ellenőrző bizottsága tegnap folytatta működését a városi hivatalokban. A tanácsost és polgármestert Niedermann Pál és Bleszl Ferenc, a főügyészt Niedermann Pál és Prokopp Gyula dr. és a mérnököt Bleszl Ferenc és dr. Prokopp Gyula látogatták meg és a hivatalokat megvizsgálván mindent a legnagyobb rendben találtak.

László Fülöp akcióban.

A kivándorlás ellen.

Dr. Perényi Kálmán vármegyénk alispánja a hadügyminiszter rendeletéből a következő rendeletet adta ki a megyebeli rendőri hatóságoknak: László Fülöp volt kivándorlási meghatalmazott bankbizományos, kassai lakos, aki titkos kivándorlási ügynökösödés miatt több ízben büntetve lett s a folyó évben ellene kirótt nagyobb mérvű büntetés végrehajtásának elkerülése végett külföldre szökött, jelenleg Wienből intézi üzelmait és a magyarországi községi jegyzőket díjazás kilátásba helyezése mellett arra szökött fel hogy címét a kivándorolni szándékozók közöljék. Feltételezem ugyan hogy a körjegyzők tudatában azon rendelkezéseknek, melyek szerint engedély illetőleg jóváhagyás hiányában kivándorlók szállításával, vagy annak közvetítésével foglalkozók az idézett törvénycikk 46. §-a értelmében büntetendő eselekvényt követnek el, az olymokkal való összeköttetést mel-

lőzik, mindazonáltal figyelmeztesse azokat, hogy amennyiben László Fülöp felszólításának bármi módon eleget tesznek, vagy ő vele érintkezésbe lépnek, kihágást és egyúttal fegyelmi vétséget követnek el. — Felhívom az érdekelteket arra is, hogy László Fülöp által netán újabb megkísérelendő üzemeket éber figyelemmel kísértessék s mindazok ellenében, akik vele bármint összeköttetésbe lépnek, a törvényes megtorló eljárást haladéktalanul folyamatba tétessék.

Még egyszer az ingyen fáról.

Lapunk múlt számában röviden hírül adtuk, hogy a tél folyamán a szegények részére ingyen fát fognak kiszolgáltatni a kincstári erdőkből. A nagyfentosságu ügyben módunkban van a miniszternek törvényhatóságunkhoz intézett következő rendeletet közölni: „Az idej mostoha termés kedvezőtlen eredményei különösen a legalsóbb néposztályt sújtják, ennek terhein lehetőleg könnyíteni szándékozván, elhatároztam, hogy azokat, akik a kormány gyámolítására tényleg reá vannak szorulva, a közelgő tél folyamán ingyenes tüzelőfával fogom ellátni. Ehhez képest tehát utasítom a kincstári erdőhatóságot, hogy a kerületéhez tartozó állami erdőben fizemtervszerűleg kihasználásra előirt hulladékfát a folyó tél folyamán mindazoknak, akik a legutolsó három (3) év alatt erdei kihágást nem követtek el és akik szegénységüket helyhatósági szegénységi bizonyítvánnyal igazolják kinek kinek saját jelenlegi szükségletére, tehát az elidegenítés és raktározás jogosultságának feltétlen kizárásával ingyen szolgáltatassa ki s az ekként kiszolgáltattott famennyiségről a kedvezményben részesültek neveinek nyilvántartásával pontos jegyzéket vezessen s jövő 1908. ápril. végén az ingyenes kiszolgáltatást beszüntetvén, május közepéig ezen jegyzék adatai nyomán községenként jelentse be, hogy a kedvezményt hány egyén vette igénybe s hogy a kiszolgáltattott tüzelőfa ugy a kiszolgáltattott mérték szerint (hátteher stb.) mint úrköbmétegekben kifejezve mekkora mennyiségnek felel meg, s mennyi ennek árszabály szerinti töára. Budapest, 1907. október 31-én. Darányi s. k.” Ezen rendelet az esztergomi járás összes községekben dobszó utján kihirdtetett.

Kilencvenkilenc és egy tized: ennyi százalék a pótdadó.

Éppen kilenc tized híjján 100%-ban alapította meg a város legutóbbi közgyűlése a teherviselő polgárság pótdadját. Igazán vigasztalására szolgálhat mindenkinek, hogy nem száz, de még csaknem is $\frac{1}{10}$ hanem isten use $\frac{7}{10}$ percent híjján fizetünk 100 percent pótdadót. Hát ezt az örvendetes körülményt kötelességünk a közönség tudomására hozni, már csak azért is mert mi eddig úgy tudtuk hogy 115% lesz a pótdadó. Igaz ugyan, hogy ismerte a városi tulkiadásos gazdálkodást nem tartjuk kizártnak, hogy ez a 99.1%-a valóságban ugyis 115-120 %-ot jelent, de azért az is csak valami, ha papiroson nem 100 de még csak nem 99.999 hanem éppen kerek számban 99.1% lesz a jövő évi pótdadó.

A mozi.

A városban működő kétrendbeli mozi nálunk is megtette hatását. Megteremtette a maga közönséget mely itt is éppugy mint a a fővárosban elhal a moziért. Estéről-estére zsufolt nézőtér előtt peregnék le a változatos mozgóképek. Különösen vonzó a Korona mozi, melyben egy esodálatos masina az önműködő villamos pianinónak gyönyörű akkordjai teszik a fülnek is kellemessé az ottartózkodást. A Korona bioszkop legujabb műsora a következő: „Miért maradt el az esküvő” komikus. „Tenger adományai” nagy látványos életkép. „Pali tanonevei” nagyon mulattató komikus jelenet. „Afrikai aranybánya” természeti felvétel. „Jól kieszelt esel” komikus. „Éjjeli tűz” nagyon érdekes szí-

nes látványosság. „Dravis boszuja” komikus. „Hakon király” természeti felvétel nagy látványosság. „Czél-őlvő” drámai jelenet. „Köszönbánya” eredeti felvétel. „Mindnyájunkat érhet baleset” nagy életkép. „Palagyártás” természeti felvétel.

Földmivelő katonák.

A helybeli katonai állomásparancsnokság tudatta a polgármesterrel, hogy a katonaságot az elméleti földmives mesterségre ohajtják tanítani és e célra kéri, hogy ajánljon a polgármester egy arravaló egyént, aki a katonák ezirányu oktatását elvállalná. A katonáknek a földmives mesterségre való tanítása egy esetleges gazdasági munkássztrájk megelőzését illetve könnyű elnyomását célozza.

Kabaré.

Ez alatt a cím alatt sok selejtes daltársulat el vissza a közönség jóhiszeműségével. Most azonban a közönség érthető bizalmatlanságától vissza nem riadva, egy valódi és művészi produkciókat ígérő kabaré társaság „a Magyar Cabaret Színpad” szándékozik december 7-én a Fürdő vendéglő nagytermében érdekes és értékes műsorral kabaré estélyt rendezni. A nagyobb részt a fővárosi színház fiatalabb tagjaiból szervezett művészgárda tagjai: Csery Béla igazgató, Csery Terka, Révész Jenő a budapesti Királyszínház, Nemes Margit a budapesti Népszínház, Szendry Mariska a debreceni színház, Illés Magda, a miskolci színház tagja, Áldori Kálmán és Kőváry Gyula szalonkomikus, Ferenczy Mata 6 éves esodagyermek, Zsolnay Gyula karmester. Műsoron lesznek a következő darabok: Drágaság, Képviselőházi jelenetek, Lipótvárosi disznótor, stb. Énekszámok: Fedák Sári „Ne izélj,” a Varázskeringőből Píkoló csin, csin, A csavargó, Moltke szóbalánya, A mozi, A rőt király, A szobaur, stb. A társulat névsorából és műsorából ítélve, végre alkalma nyílik közönségünknek, hogy egy élvezetes estén legkényesebb műizlést is kielégíthesse. Fentartott helyek ára 2 korona, többi helyé 1 korona 20 fillér.

x Névjegyek a legmodernebb kiállításban mindennemű carton mintákban, ugymint síma, aranysegélyű, merített és a legújabb hártya cartonon készülnek a „Hunnia” könyvnyomdában. Az árak jutányosak. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Helybeli sürgős rendelések, tekintve a nyomda *amerikaiás* felszerelését, mindjárt meg is *cárhothók*.

Népmozgalmi statisztika.

Esztergomban az állami anyakönyvezetői hivatal adatai szerint 1907. november 24-től december 1-ig.

Születtek: Tót Erzsébet rk. földm. leánya — Kiss Borbála rk. földm. leánya. — Bábszki Borbála rk. földm. leánya, — Muzsik Gyula rk. hentes fia, Bábszki Rozália rk. földm. leánya, — Gyurics Károly rk. vasuti munkás fia, — Keszthelyi Miklós Károly rk. segédtelekkönyvezető fia, — Sói Borbála rk. földm. leánya, — Erős Ferenc rk. földm. fia.

Házasságot kötöttek: Pásztor József rk. hivaltalszolgá Budapest és Jerabek Emilia rk. Esztergom, — Krausz Vilmos izr. kereskedősegéd és Kramer Róza izr. Esztergom, — Pogány Mihály rk. urasági kocsis és Hrdina Anna rk. vasalónő Esztergom, — Bruck András ág. ev. földm. és Kovács Róza rk., — Szitás Mihály rk. vármegyei napidíjas és Paulovits Etel rk. Esztergom, — Fehér Kálmán rk. cipészsegéd és Kerekes Erzsébet mesónő Esztergom, — Horváth György rk. vasuti málházó Dorog és Nagy Juli rk. Esztergom.

Meghaltak: Schliek István rk. 67 éves pr. kanonok (idő előtti aggkor), — Koresog József rk. 74 éves napszámos (aggkori kimerülés), — Iványi Lajosné szül. Kitzinger Etel Mária rk. 20 éves (tüdővész), — özv. Rencsár Jánosné szül. Bartek Erzsébet rk. 67 éves (tüdőgümőkór), —

özv. Haller Ferenéné szül. Schindler Teréz rk. 84 éves (érelmeszesedés), — Trexler József rk. 75 éves kisbirtokos (véres agyiguta), — Mischbach Ödön izr. 19 éves órassegéd (szervi szívbaj), — özv. Kovács Flóriánné szül. Szklenár Zsuzsanna rk. 65 éves (májrák), Remes István rk. 38 éves napszámos (szívbillyentyű bántalom), — Scholtz Gyula rk. 52 éves aggokházbabeli (véres agyiguta), — Schindler Gyula rk. 8 hónapos (kanyaró), — Sebők Rozália rk. 9 hónapos (tüdőlob), — özv. Vagenknecht Ferenéné szül. Patkó Anna rk. 81 éves (aggkór).

A SZERKESZTŐSÉG PÓSTÁJA.

B. L. Esztergom. „Hozzá” című verse öt darab refrainjéből meggyőződünk arról, hogy Ön tudatában van annak, hogy egy „Kis lakoska áll a nagy Duna mentén.” Ajánlunk figyelmébe egy nagyobb lakoskát is, mely ugyan kissé távol esik a nagy Duna mentétől, de annál közelebb van az angyalföldi vasuti állomáshoz

Sziniestély főpróbáján a Kaszinóban.

Beszélgetés az Arany Kakas-sal.

— november 29.

Félhomályban derengett a Kaszinó nagy díszterme és az előkészületek lázától feszült volt a levegő. A félig kiszedett nagy deszka falak, felhalmozott székek tömege, a szereplők idegessége és a közönség érdeklődő türelmetlensége a nagy pereg eljövételét jelezte.

Csendesen meghúzódtam egy ablakmélyedés kárpitja alá s mikor többszöri leintésre fellebbent a vörös függöny és a Kaszinó újból decorált színpadán megjelent az Arany Kakas, csupa konvencióbót, mert ez nálunk elengedhetetlen kellék a társalgás megindítására, megjegyeztem:

— Kedves arany kakas igen örvendek az ismeretségnék, mert már nagyon sok szépet hallottam Önről.

A kakas pedig fenn az erkélyen diadala biztos tudatában rám kacagott és hogy rám pirítson ez utszéli bökért, megkérdezte:

— Ugyan mi az a sok szép, amit hallott rólam!

Nos, erre felelnem kellett. Nagy lélekzetet vettem és egy szuszra elmondtam neki mindent, amit eddig hallottam róla.

— Mondják — kezdtem, hogy Ön az Ipoly-ságról ide esepent idegen, tapasztalatlan és naiv kakaska létére felvette a harcot az iker testvérei a „Gyurkovics lányok” ellen, s bár egyebe sincs kora reggeli rikieselő hangjánál mégis fejébe vette, hogy azt letöri. A baracklekváros és ripszgartúrás özvegy lábánál hevert az egész város s még ma is emlékezünk a nagy diadalra. És a rivalitásból mégis Ön akar győztesen kikerülni Berán Karesi karján szabadon elővezetve? Holnap fog Ön csak tulajdonképen nyilvánosan megjelenni, hogy az özvegyt hét lányával legyőzze gyenge és oktalan kakas létére, de én már ma a főpróbára azért jöttem el, hogy tudjak diadalának előre vetett árnyékáról. (Igazat megvallva pedig azért, mert lapom már ki lesz szedve akkorra mire az Ön hangja feleselndül.)

— És mit hallott még?

— Hogy Önt Kadelburg irta, Berán rendezti, Kelemen ügyeli és Einzinger rajzolta.

— Nagy vice tudni! Azt a színlap is tudja.

— Végre nem ez a leglényegesebb. Azt akarom Önnek, mint beszámazott jövevénynek újságozni, hogy tudja-e, hogy a közönség türelmetlen a várakozástól? Porgesz el van előre keseredve, részint a mozi okozta váltakozó fény-erejű villamos világítástól, részint pedig azért mert félti a mozija két napi sikerét. Az Ön bemutatkozása valóságos kaszinói esemény lesz. (Ön persze nem tudja azt, hogy ez még nem minden.) Várjon, nézzen végig majd holnap ezen a termen. — Mennyi fény, mennyi ragyogás! Csupa világos női ruha, ragyogó szem, fénylő puha, fehér leányok. Napok óta a szó szoros értelmében dulakodtak a jegyekért a mai estéhez (nem mindenikért, csak az elsősorbeliekért, mert azt hiszik, hogy az előkelő vagy pedig talán, hogy jobban hallják a sügöt?) és az emberek fogadásokat kötnek a bevétel forintjaira.

— Mondja — szölt le az erkélyről a kakas, látott már maga engem másutt is?

— Voltam olyan szerencsés, Budapesten, Ipolyságon és a Fürdőben láthatni, — feleltem megadással.

kép tag tud Jek ség tev ges lett hog Mói nyo
a n toln zugt
soha Slőj nisz vag, Kiff érke
men idejé azé tette váro el, fáka Övé séna
földt justt gyar pedj
kébe gyűl leges
val közg elfog kihel állita helyi
1907 bér folyt
laszt és M eredt Frey Matt Corn Mihá
prael nos 1000 mány
hagy tanác tároz főorv kórh totta főorv érder hogy méltá készs gyak

1907. dece
— Nem olyan ügyes mint voltam i szerepet kiharóktönöznek. Janus-fej lesz. Az én szerelm maszkját öl Majd meglásh fürge eleganc bán a feleség padon azzá le biztos a dolg végre jözanul fog szeretni. alakítás. De asszonyok. Cs nagyon szerelm béli lámpafa mondja — m mit szól az e — Kötés és minden sz ről kezdem a mit mondani Jolánka.) „k mondja, esies a hangja zam muzsikáju leá tása ez első jósol a jövőre Az egés lom jönak, bonyodalmi ügyesség. Sz Niedermann Ilonka a leán deszkákon, a pedig már vil keznek a sike ezek mind ol ban készek le tetszik tudni mind beugro szerepe másn — Ne ne beszéljen. — Hát kakas, mert y . . . M köztem és a helyeslés hang pedig vidám sége egyetlen küldött króni az megállt, k dás szempont Koronába. — A v látásra szomb Nem Mely Légy Te is Ki né Vigas Te els Áldala Húsz Hogy Velem Mégis Segítő Hú ki Áldva Két e Ott fi Te vé Hú le Kik o Te jó Ezy o Áldva

Nem baj az kérem. Én ugyanis vagyok olyan ügyes leány a korlátán, hogy más legyen mint voltam itt-ott. Egyszerűen meghúznak, egy pár szerepet kihagynak belőlem, összevonnak, belém röktönöznek, megvicinálisoznak és olyan négy fejű Janus-fej leszek, amilyen még nincs a mitológiában. Az én szerelmes pincérem, aki ma estére Berényi maszkját ölti fel, az maga is olyan Kameleon vér. Majd meglássa ügyes fiú, Hogy esőkor, mennyi fürge eleganciával mozog. Én különben minden próbán a feleségét nézem, már t. i. azt aki a színpadon azzá lesz. Istvánffy né Barta Ilonka nagyon biztos a dolgában, tesz, vesz pöröl, ábrándozik és végre józanul férjhez megy ahhoz, akit majd meg fog szeretni. Istvánffy — Dachshelmayerje kabinet-alakítás. De nézik is majd tudom a nézőtérről az asszonyok. Csak el ne csavarják a fejét, mert én nagyon szeretem ezt a direktort. Kedvesebb laposbélű lámpafabrikánst elképzelni sem tudok. De mondja — már elmúlt az első felvonás — maga mit szól az embereimhez?

Kötelességem az őszinteség kedves kakas és minden színlapbeli rangsora sutba dobva elől-ről kezdem a darabot. „Ha babádnak nem tudsz mit mondani” — mondja a Treszka (Szegedi Jolánka.) „karold át a derekát...” de hogy mondja, csicsereg, csengő ezüst hangon énekl, hogy a hangja zamatja órákig a fülünkbe zsong. Finom muzsikájú leány, kinek egyébként játékbeli koalíciója az első bemutatója alkalmával sok sikert jósol a jövőre.

Az egész darabot különben kedvesnek találom jónak, néha szinte elmésnek. A helyzetei, bonyodalmai jók és főereje a kibontakozásbeli ügyesség. Szereplői sorba buzgó műkedvelők mind; Niedermann Bert, Niedermann Elza és Brutsy Ilonka a leányok nagyobbára első fellépésükkel a deszkákon, a jó hangú Fischer és két Brenner pedig már viharezett műkedvelőkösödésükkel igyekeznek a siker érdekében. Különben mint hallom ezek mind olyan szereplők, kik minden pillanatban készek lennének egy másik szerepre is, mert tetszik tudni; fényes aranykakas, ezek ott fenn mind beugrott szereplők, majd mindegyiknek szerepe másnak volt kiosztva úgy hogy...

— Ne ne... Csak primadonna-dolgozókról ne beszéljen.

— Hát miről? ... nem válaszolhatott a kakas, mert vége lett a próbának.

... Mialatt ez a titkos beszélgetés folyt köztem és a bronz kakas között, sok taps és helyeslés hangzott el. A mókásabb jelenetek alatt pedig vidám jó kedv töltötte el a főpróba közönsége egyetlen sorát. Én pedig a bemutató, előre küldött krónikása, megnéztem az órát és hogy az megállt, kénytelen voltam az időbeli tájékozódás szempontjából egy pohár sherry-re lenézni a Koronába.

— A viszontlátásra „Aranykakas!” viszontlátásra szombat és vasárnap este.

Szabolcs.

Feleségemnek.

— Arvi János.

Nem győzöm áldani a sorsot,
Mely összehozott teveled.
Légy áldva mennyek Alkotója
Te is szívem kincse lakója,
Ki nekem adta hű szívét.
Vigasztalom a gyötrelmemben
Te első és örök szerelmem
Áldalak!

Húsz év lepergett már azóta,
Hogy a jó ég nekem adott.
Velem küzdöttél, fáradtál,
Velem hány éjén át virrasztottál.
Mégis serényen telt napod!
Segítöm, édes munkatársam
Hű kísérőm, oh hadd kiáltssam:
Áldva légy!

Két esetemnek, hála az égnek,
Ott fickándozik körülünk.
Te védted őket, te neveltél
Hű lelked beléjük leheltél,
Kik összekötik a szívünk.
Te jó anya, te drága lélek,
Egy órájóm van még csak élek:
Áldva légy!

Mily boldogság, itt ülsz ölemben,
Fejed a vállamon pihen
Halkan hull esőkom szép szemedre
S te hallgatod melán, merengve
Amint érted dobog szívem.
Tündére szerény kis lakomnak
Maradj tovább őrangyalomnak:
Szeretlek!

Finnből: K. F.

Meglepi a szülőket

A SCOTT-féle Emulsio hatása minden alkalommal, ha azt angolokorban szenvedő gyermeküknek adják. A SCOTT-féle Emulsio feltűnő gyorsan gyógyítja és izmosítja a gyermeket,

erősíti a csontokat

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyet — a halászt — kérjék figyelembe venni.

és elősegíti fejlődésüket. Ily rendkívül gyógyhatás valóban csak ilyen kiváló szerrel érhető el. A SCOTT csakis elsőrendű alkatrészeket tartalmaz s az eredeti SCOTT féle eljárás okozza, hogy hatásában felülmulhatatlan és nemesak fiatal és öreg hanem még a halál küszöbén hitt gyermek is könnyen emészti.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

x Sok pénzt takarítunk meg, ha kevés hozzávalóval jó és erőteljes levest főzünk. A Maggi-féle leves- és ételizesítő segítségével megtehetjük, a melyből néhány csepp bőjti és husleveseknek kiváló jó izzad. Az izzad nem főzendő a leves-sel hanem tálalásnál adandóhozza!

x Fogbetegségből halál. Neves orvosok megállapították, hogy fogbetegségek sok baj halálos csiráját hordják magukban. Így pl. dr. Müller 136 esetben szeptikus infekciót talált 64 halálos kimenetellel. Grawitz-Rühle a fogakból következtet a tüdővészre. Csak rendszeres fogápolás, mely teljesen megfelel a modern gyógykezelésnek, ölheti meg a bacillust csirájában és ennek teljesen megfelel a Sarg-féle Kalodont cinnubusokban és azért sok fogorvosi kiválóság legmelegebben ajánlja.

x Csalódni emberi dolog, de nem okvetlenül kell, ha a névre „Réthy” figyelünk, úgy nem csalódnunk, hanem eredeti pemetefű cukorkát lapunk 60 fillérért még pedig egy kedvelt régi magyar háziszert mely köhögés rekedtség és hurutos bántalmak sok esetben oly kitűnően bevált. De vigyázzon, hogy a doboz és a cukorka minden darabján rajta legyen a „Réthy” név.

Ürge Zs. A.

Az arany ásóhoz, (volt FREY-féle üzlet) Alapított 1770.

Telefon 67. sz.

Jutányos áron kaphatók épület vasalások, konyhafelszerelés, szerszám, furógépek, kovácsolt acél ekefák, Garventz-féle kutak minden kivitelben.

Petőfi-jegyű fűkaszákat ötszörös jótállás mellett ajánlok.

x Eladó méz; pergetett és tisztán kezelt akác és harsfa virágméz kapható kilónként 1 kor. 40 fillérért Burány József méhészetéből Esztergomban.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
GERENDAY JÓZSEF.

Császárfürdő BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógyhely, a magyar irtalmasrend tulajdona. — Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és vilamosvíz-fürdők. Ivó- és belégzési kúra 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak.

Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Az igazgatóság.

Igen alkalmas utazásoknál.
Rövid használat után nélkülözhetetlen.
Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva.
Bizonyítványt kelt Bécsben 1887. júl. 8-án.

Kalodont

nélkülözhetetlen fogtisztító-szer.

A fogak tisztántartásához csupán szájrizek nem elegendőek. A foghúson mindig újlag keletkező ártalmas anyagok eltávolítása csakis mechanikus tisztítással kapcsolatban egy frísi őn és antiszeptikusan ható fogtisztító-szerrel sikerülhet, minőnek a „Kalodont” már az összes kulturállamokban a legsikeresebb használatra bizonyult.

A REKLÁM

Állandó, ésszerű és ügyes reklámozás minden gyári-, és kereskedelmi-, ipari-vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos **LEOPOLD GYULA** szerkesztő

BUDAPEST, VII., Erzsébet körút 41.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, páratlan pontossággal és olcsón eszközölnék hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések és tervezetek ingyen!

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult háziszere, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szerek bizonyult köszvénynek, osztnál és meghűléseknek, bedörzsöléseskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.— és ügyszolván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. **Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz“,** Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

1907. é. II. 176/3—4 számhoz

Árverési hirdetemény.

Közírhre teszem, hogy néhai Tóth Bálint volt nagysápi lakos hagyatékához tartozó ingóságokra az esztergomi kir. járásbíróság 1907. é. II. 173/3—4 sz. végzésével az árverést elrendelvé, annak Nagysáp községben leendő megtartására **1907. évi december 10-ik napjának d. e. 9 óráját** tűzöm ki, a midőn is a 2432 korona beesértékű butorok, gazdasági eszközök, gabona, takarmány, lovak, tehének, sertések s egyéb különféle ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett elfognak adatni.

Esztergom, 1907. november 28.

Havas Vince.

kir. bír. végrehajtó.

Maggi Gyula és Társa

Iroda: Wien, IV/1. Gyár: Bregenz.

Meggy-lelke!!

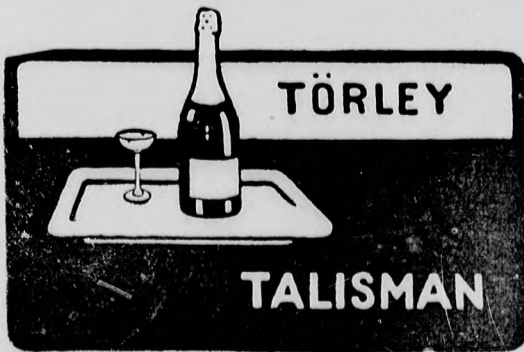
kiváló finom, többszörösen kitüntetett **asztali likőr.**

A pécsi országos kiállításon aranyéremmel lett kitüntetve.

1 l. palack ára	Kor. 3.60
1/2 "	" " 2.—
1/4 "	" " 1.20
1/10 "	" " .60

Kapható kizárólag:

Dobos Gyula drogériájában
ESZTERGOM, Széchenyi-tér 5.

DROGERIA

a vörös
Esztergom,

kereszthez
Széchenyi-tér.

D O B O S

Nagy választék a legjobb minőségű tea, teasütemény, rum- és likörökben. A legjobb minőségű rumok literje 2 k.-tól 8 koronáig.

Likör esszenciák adagja 50 fillér utasítással, melylyel 1 liter kitünő zamatú likör készíthető **1.40 fillérért.** Mikulás és karácsonyi ajándékok -- dús választékban.

Dalmatin

A legjobb rovar- és féregirtószert 20, 30 és 50 filléres szabadalmazott dobozban.

Dalmatin

Takarékosság szempontjából rendkívül célszerű és a gummifecskendőt fölöslegessé teszi. Használatban kitünő hatásáért és egyszerű kezeléséért közkedveltségnek örvend.

Dalmatin

Minden fűszerkereskedésben és drogériában kapható.

Főlerakat:

STELLA vegyészeti gyár

Ledermann D. Budapest, VII., Nefelejts-u. 39.

Monogrammok

fehérnemű jelzésre, esin nos kivitelben, kiárasítás miatt, darabonként 20 fillérért kapható a „HUNNIA“ papirkereskedésben Esztergomban.

ÓH JAJ!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

ÉLJEN!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek. — Doboz 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR“ gyógyszer-tár
BUDAPEST, VI., Váci-körút 17.

Egger-mellpasztillája csakhamar meggyógyított!

Kapható Esztergomban: Kerschbaumayer Károly, R. Schmidt Arthurné, Zsiga Zsigmond gyógyszer-tárakban, és Dobos Gyula drogériájában.

Fáy Antal és Oblatt Oszkár

BUDAPEST, IV. ker. Semmelweisutca 4. sz. a sarkon.

TELJES LAKBERENDEZÉSEK ÓRIÁSI VÁLASZTÉK MINDEN-A LEGEGYSZERÜBBTŐL NEMŰ BÚTOROKBAN. A LEGFINOMABBIG. OOOOOOOOOOOOOO

Jutányos árak!
2 évi jótállás!

Asztalos műhely.

Kárpitos műhely.